

HRVATSKI SABOR

2214

Na temelju članka 145. Ustava Republike Hrvatske, Hrvatski sabor na sjednici 16. lipnja 2010., donio je

ODLUKU

O PROGLAŠENJU PROMJENE USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE

Proglašava se Promjena Ustava Republike Hrvatske koju je donio Hrvatski sabor na sjednici 16. lipnja 2010.

Klasa: 012-02/10-01/01
Zagreb, 16. lipnja 2010.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Luka Bebić, v. r.

PROMJENA

USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 1.

U Ustavu Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 56/90., 135/97., 8/98. – pročišćeni tekst, 113/00., 124/00. – pročišćeni tekst, 28/01., 41/01. – pročišćeni tekst i 55/01. – ispr.) u Glavi I. IZVORIŠNE OSNOVE u stavku 1. podstavku 12. briše se zadnja rečenica i dodaje podstavak 13. koji glasi:

" – u novom Ustavu Republike Hrvatske (1990.) i pobjedi hrvatskog naroda i hrvatskih branitelja u pravednom, legitimnom, obrambenom i oslobodilačkom Domovinskom ratu (1991. – 1995.) kojima je hrvatski narod iskazao svoju odlučnost i spremnost za uspostavu i očuvanje Republike Hrvatske kao samostalne i nezavisne, suverene i demokratske države."

U stavku 2. iza riječi: "poretka" ostatak rečenice mijenja se i glasi: "Republika Hrvatska ustanovljuje se kao nacionalna država hrvatskoga naroda i država pripadnika nacionalnih manjina: Srba, Čeha, Slovaka, Talijana, Mađara, Židova, Nijemaca, Austrijanaca, Ukrajinaca, Rusina, Bošnjaka, Slovenaca, Crnogoraca, Makedonaca, Rusa, Bugara, Poljaka, Roma, Rumunja, Turaka, Vlaha, Albanaca i drugih, koji su njezini državljani, kojima se jamči ravnopravnost s građanima hrvatske narodnosti i ostvarivanje nacionalnih prava u skladu s demokratskim normama OUN-a i zemalja slobodnoga svijeta."

Članak 2.

U članku 5. stavku 2. riječ: "zakona" zamjenjuje se riječju: "prava".

Članak 3.

Članak 7. mijenja se i glasi:

"Oružane snage Republike Hrvatske štite njezin suverenitet i neovisnost te brane njezinu teritorijalnu cjelovitost.

Republici Hrvatskoj pomoć u zaštiti suvereniteta i neovisnosti te obrani teritorijalne cjelovitosti mogu pružiti i države saveznice, u skladu sa sklopljenim međunarodnim ugovorima.

Oružane snage država saveznica mogu prijeći granicu i ući u Republiku Hrvatsku ili djelovati unutar njezinih granica u skladu sa sklopljenim međunarodnim ugovorima, na temelju odluke Hrvatskoga sabora, koju predlaže Vlada Republike Hrvatske uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska može pružiti pomoć državama saveznicama u slučaju oružanog napada na jednu ili više njih u skladu sa sklopljenim međunarodnim ugovorima, na temelju odluke Hrvatskoga sabora, koju predlaže Vlada Republike Hrvatske uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske.

Oružane snage Republike Hrvatske mogu prijeći njezine granice ili djelovati preko njezinih granica na temelju odluke Hrvatskoga sabora, koju predlaže Vlada Republike Hrvatske uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske.

Odluku iz stavka 3., 4. i 5. ovoga članka Hrvatski sabor donosi većinom glasova svih zastupnika.

Ako Predsjednik Republike Hrvatske uskrati suglasnost iz stavka 3., 4. i 5. ovoga članka, Hrvatski sabor odluku donosi dvotrećinskom većinom glasova svih zastupnika.

Oružane snage Republike Hrvatske mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi vježbi i obuke u okviru međunarodnih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora te radi pružanja humanitarne pomoći, na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske.

Oružane snage država saveznica mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi vježbi i obuke u okviru međunarodnih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora te radi pružanja humanitarne pomoći, na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske.

U slučajevima predviđenim u člancima 17. i 100. Ustava, Oružane se snage mogu, ako to zahtijeva narav pogibelji, koristiti kao pomoć policiji i drugim državnim tijelima.

Oružane snage Republike Hrvatske mogu se koristiti kao pomoć i u protupožarnoj zaštiti, spašavanju i u nadzoru i zaštiti prava Republike Hrvatske na moru.

Obrambeno ustrojstvo, zapovijedanje, upravljanje i demokratski nadzor nad Oružanim snagama Republike Hrvatske uređuju se Ustavom i zakonom."

Članak 4.

U članku 9. stavku 2. na kraju rečenice umjesto točke stavlja se zarez i dodaju se riječi: "osim kad se mora izvršiti odluka o izručenju ili predaji donesena u skladu s međunarodnim ugovorom ili pravnom stečevinom Europske unije."

Članak 5.

U članku 31. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

"Ne zastarijevaju kaznena djela ratnog profiterstva, kao ni kaznena djela iz procesa pretvorbe i privatizacije, počinjena u vrijeme Domovinskog rata i mirne reintegracije, ratnog stanja i neposredne ugroženosti neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti države, propisana zakonom, ili ona koja ne zastarijevaju prema međunarodnom pravu. Imovinska korist, ostvarena tim djelima ili povezana s njima, oduzet će se."

Članak 6.

U članku 38. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

"Jamči se pravo na pristup informacijama koje posjeduju tijela javne vlasti. Ograničenja prava na pristup informacijama moraju biti razmjerna naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju te nužna u slobodnom i demokratskom društvu, a propisuju se zakonom."

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 7.

Članak 45. mijenja se i glasi:

"Hrvatski državljani s navršениh 18 godina (birači) imaju opće i jednako biračko pravo u izborima za Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske i Europski parlament te u postupku odlučivanja na državnom referendumu, u skladu sa zakonom.

U izborima za Hrvatski sabor birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj imaju pravo izabrati tri zastupnika, u skladu sa zakonom.

U izborima za Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske i Europski parlament te u postupku odlučivanja na državnom referendumu biračko se pravo ostvaruje na neposrednim izborima tajnim glasovanjem, pri čemu birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj ostvaruju biračko pravo na biračkim mjestima u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske u stranoj državi u kojoj prebivaju.

U izborima za Hrvatski sabor, Predsjednika Republike Hrvatske i Europski parlament te u postupku odlučivanja na državnom referendumu ostvarivanje biračkog prava Republika Hrvatska osigurava i svojim državljanima s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji se u doba izbora zateknu izvan njezinih granica tako da mogu glasovati u sjedištima diplomatsko-

konzularnih predstavništava Republike Hrvatske u stranoj državi u kojoj se nalaze ili na koji drugi način određen zakonom."

Članak 8.

Članak 53. mijenja se i glasi:

"Hrvatska narodna banka je središnja banka Republike Hrvatske.

Hrvatska narodna banka je samostalna i neovisna i o svom radu izvješćuje Hrvatski sabor.

Hrvatskom narodnom bankom upravlja i njezinim poslovanjem rukovodi guverner Hrvatske narodne banke.

Ustrojstvo, cilj, zadaci i nadležnost Hrvatske narodne banke uređuju se zakonom."

Članak 9.

Iza članka 53. dodaje se članak 53.a koji glasi:

"Članak 53.a

Državni ured za reviziju je najviša revizijska institucija Republike Hrvatske, koja je samostalna i neovisna u svom radu.

Državnim uredom za reviziju upravlja glavni državni revizor koji o njegovu radu izvješćuje Hrvatski sabor.

Osnivanje, ustrojstvo, nadležnost i način rada Državnog ureda za reviziju uređuju se zakonom."

Članak 10.

U članku 57. stavku 2. riječ: "invalidnih" briše se, a iza riječi: "osoba" dodaju se riječi: "s invaliditetom".

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

"Posebnu skrb država posvećuje zaštiti hrvatskih branitelja, hrvatskih ratnih vojnih invalida, udovica, roditelja i djece poginulih hrvatskih branitelja."

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Članak 11.

U članku 64. stavku 3. riječ: "invalidne" briše se, a iza riječi: "osobe" dodaju se riječi: "s invaliditetom".

Članak 12.

Članak 65. mijenja se i glasi:

"Obrazovanje je u Republici Hrvatskoj svakomu dostupno, pod jednakim uvjetima, u skladu s njegovim sposobnostima.

Obvezno obrazovanje je besplatno u skladu sa zakonom."

Članak 13.

U članku 82. stavku 3. riječi: "članka 7. stavka 2. i" brišu se.

Članak 14.

U članku 86. stavku 4. riječi: "glasovali, uz uvjet da je referendumu pristupila većina od ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj." zamjenjuju se riječima: "pristupili referendumu."

U stavku 6. dodaje se druga rečenica koja glasi: "Zakonom se mogu propisati i uvjeti za održavanje savjetodavnog referenduma."

Članak 15.

U članku 90. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"Hrvatski sabor donosi državni proračun većinom glasova svih zastupnika."

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 16.

Članak 92. mijenja se i glasi:

"Pučki je pravobranitelj opunomoćenik Hrvatskoga sabora za promicanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda utvrđenih Ustavom, zakonima i međunarodnim pravnim aktima o ljudskim pravima i slobodama koje je prihvatila Republika Hrvatska.

Svatko može podnijeti pritužbu pučkom pravobranitelju ako smatra da su, uslijed nezakonitog ili nepravilnog rada državnih tijela, tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave i tijela s javnim ovlastima, ugrožena ili povrijeđena njegova ustavna ili zakonska prava.

Pučkog pravobranitelja bira Hrvatski sabor na vrijeme od osam godina. Pučki pravobranitelj samostalan je i neovisan u svom radu.

Uvjeti za izbor i razrješenje pučkog pravobranitelja i njegovih zamjenika, djelokrug i način rada uređuju se zakonom. Zakonom se, radi zaštite temeljnih ustavnih prava, pučkom pravobranitelju mogu povjeriti i određene ovlasti u odnosu na pravne i fizičke osobe.

Pučki pravobranitelj i ostali opunomoćenici Hrvatskoga sabora za promicanje i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda imaju imunitet kao i zastupnici u Hrvatskom saboru."

Članak 17.

U članku 106. stavak 2. mijenja se i glasi:

"Savjetodavni, stručni i drugi poslovi obavljaju se u Uredu Predsjednika Republike. Ustrojstvo i djelokrug Ureda uređuje Predsjednik Republike svojom odlukom. Ured Predsjednika Republike i stručne službe Vlade Republike Hrvatske surađuju u obavljanju poslova od zajedničkog interesa. Sredstva za rad Ureda Predsjednika Republike osiguravaju se u okviru državnog proračuna Republike Hrvatske."

Članak 18.

U članku 117. stavak 3. mijenja se i glasi:

"Sudovi sude na temelju Ustava, zakona, međunarodnih ugovora i drugih važećih izvora prava."

Članak 19.

U članku 118. stavak 1. mijenja se i glasi:

"Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni."

Članak 20.

Članak 120. mijenja se i glasi:

"Sudačka dužnost povjerava se osobno sucima.

U suđenju sudjeluju suci porotnici i sudski savjetnici, u skladu sa zakonom."

Članak 21.

U članku 121. stavku 3. iza riječi: "prитvoren" dodaju se riječi: "niti mu može biti određen istražni zatvor".

Članak 22.

U članku 122. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3. do 5. postaju stavci 2. do 4.

U dosadašnjem stavku 6., koji postaje stavak 5., riječi: "4. i 5." zamjenjuju se riječima: "3. i 4."

Dosadašnji stavci 7. i 8. postaju stavci 6. i 7.

Članak 23.

Članak 123. mijenja se i glasi:

"Državno sudbeno vijeće je samostalno i neovisno tijelo koje osigurava samostalnost i neovisnost sudbene vlasti u Republici Hrvatskoj.

Državno sudbeno vijeće, u skladu s Ustavom i zakonom, samostalno odlučuje o imenovanju, napredovanju, premještanju, razrješenju i stegovnoj odgovornosti sudaca i predsjednika sudova, osim predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Odluke iz stavka 2. ovoga članka Državno sudbeno vijeće donosi na nepristran način, a na temelju kriterija propisanih zakonom.

Državno sudbeno vijeće sudjeluje u osposobljavanju i usavršavanju sudaca i drugog pravosudnog osoblja.

Državno sudbeno vijeće ima jedanaest članova, a čine ga sedam sudaca, dva sveučilišna profesora pravnih znanosti i dva saborska zastupnika, od kojih jedan iz redova oporbe.

Članovi Državnoga sudbenog vijeća biraju predsjednika između sebe.

Predsjednici sudova ne mogu biti birani za članove Državnoga sudbenog vijeća.

Članovi Državnoga sudbenog vijeća biraju se na razdoblje od četiri godine, s tim da članom Državnoga sudbenog vijeća nitko ne može biti više od dva puta.

Djelokrug, ustrojstvo, način izbora članova i način rada Državnoga sudbenog vijeća uređuju se zakonom."

Članak 24.

Članak 124. mijenja se i glasi:

"Državno odvjetništvo je samostalno i neovisno pravosudno tijelo ovlašteno i dužno postupati protiv počinitelja kaznenih i drugih kažnjivih djela, poduzimati pravne radnje radi zaštite imovine Republike Hrvatske te podnositi pravna sredstva za zaštitu Ustava i prava.

Glavnoga državnog odvjetnika Republike Hrvatske imenuje na vrijeme od četiri godine Hrvatski sabor, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, uz prethodno mišljenje nadležnog odbora Hrvatskoga sabora.

Zamjenike državnih odvjetnika, u skladu s Ustavom i zakonom, imenuje, razrješuje i o njihovoj stegovnoj odgovornosti odlučuje Državnoodvjetničko vijeće.

Odluke iz stavka 3. ovoga članka Državnoodvjetničko vijeće donosi na nepristran način, a na temelju kriterija propisanih zakonom.

Zamjenici državnog odvjetnika državnoodvjetničku dužnost obavljaju stalno.

Državnoodvjetničko vijeće ima jedanaest članova, a čine ga sedam zamjenika državnog odvjetnika, dva sveučilišna profesora pravnih znanosti i dva saborska zastupnika, od kojih jedan iz redova oporbe.

Članovi Državnoodvjetničkog vijeća biraju se na vrijeme od četiri godine, s tim da članom Državnoodvjetničkog vijeća nitko ne može biti više od dva puta.

Članovi Državnoodvjetničkog vijeća biraju predsjednika između sebe.

Čelnici državnih odvjetništava ne mogu biti birani za članove Državnoodvjetničkog vijeća.

Djelokrug, ustrojstvo, način izbora članova i način rada Državnoodvjetničkog vijeća uređuju se zakonom.

Ustanovljavanje, ustrojstvo, djelokrug i nadležnost državnog odvjetništva uređuju se zakonom."

Članak 25.

U članku 125. stavak 1. mijenja se i glasi:

"Ustavni sud Republike Hrvatske čini trinaest sudaca koje bira Hrvatski sabor dvotrećinskom većinom glasova ukupnog broja zastupnika iz reda istaknutih pravnika, osobito sudaca, državnih odvjetnika, odvjetnika i sveučilišnih profesora pravnih znanosti, na način i u postupku propisanim ustavnim zakonom. Mandat suca Ustavnog suda traje osam godina, a produžuje se do stupanja na dužnost novog suca u slučaju da do njegova isteka novi sudac nije izabran ili nije stupio na dužnost, a iznimno najdulje do šest mjeseci."

Članak 26.

U članku 132. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

"Prava iz ovoga članka u Republici Hrvatskoj ostvaruju i građani Europske unije, u skladu sa zakonom i pravnom stečevinom Europske unije."

Članak 27.

U članku 134. stavku 1. iza riječi: "sport" dodaju se riječi: "tehničku kulturu,".

Članak 28.

U članku 141. stavku 4. riječi: "ukupnog broja birača u državi" zamjenjuju se riječima: "birača koji su pristupili referendumu".

Članak 29.

Iza članka 141. dodaje se Glava VII.A EUROPSKA UNIJA s člancima 141.a, 141.b, 141.c i 141.d i naslovima iznad njih koji glase:

"VII.A EUROPSKA UNIJA

1. PRAVNA OSNOVA ČLANSTVA I PRIJENOS USTAVNIH OVLASTI

Članak 141.a

Republika Hrvatska, na temelju članka 141. Ustava, kao država članica Europske unije, sudjeluje u stvaranju europskog zajedništva, kako bi zajedno s drugim europskim državama osigurala trajni mir, slobodu, sigurnost i blagostanje te ostvarila druge zajedničke ciljeve, u skladu s temeljnim načelima i vrijednostima na kojima se Europska unija zasniva.

Republika Hrvatska, na temelju članka 139. i 140. Ustava, institucijama Europske unije povjerava ovlasti koje su potrebne za ostvarivanje prava i ispunjavanje obveza preuzetih na temelju članstva.

2. SUDJELOVANJE U INSTITUCIJAMA EUROPSKE UNIJE

Članak 141.b

Građani Republike Hrvatske neposredno su zastupljeni u Europskom parlamentu gdje putem svojih izabраниh predstavnika odlučuju o stvarima iz njegove nadležnosti.

Hrvatski sabor sudjeluje u europskom zakonodavnom postupku u skladu s ugovorima na kojima se temelji Europska unija.

Vlada Republike Hrvatske izvješćuje Hrvatski sabor o prijedlozima pravnih propisa i odluka u čijem donošenju sudjeluje u institucijama Europske unije. Hrvatski sabor može o tim prijedlozima donositi zaključke na osnovi kojih Vlada djeluje u institucijama Europske unije.

Nadzor Hrvatskoga sabora nad djelovanjem Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije uređuje se zakonom.

Republiku Hrvatsku u Vijeću i Europskom vijeću zastupaju, sukladno njihovim ustavnim ovlastima, Vlada i Predsjednik Republike Hrvatske.

3. PRAVO EUROPSKE UNIJE

Članak 141.c

Ostvarivanje prava koja proizlaze iz pravne stečevine Europske unije, izjednačeno je s ostvarivanjem prava koja su zajamčena hrvatskim pravnim poretom.

Pravni akti i odluke koje je Republika Hrvatska prihvatila u institucijama Europske unije primjenjuju se u Republici Hrvatskoj u skladu s pravnom stečevinom Europske unije.

Hrvatski sudovi štite subjektivna prava utemeljena na pravnoj stečevini Europske unije.

Državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima izravno primjenjuju pravo Europske unije.

4. PRAVO GRAĐANA EUROPSKE UNIJE

Članak 141.d

Državljeni Republike Hrvatske su građani Europske unije i uživaju prava koja im jamči pravna stečevina Europske unije, a osobito:

- slobodu kretanja i nastanjivanja na području svih država članica,
- aktivno i pasivno biračko pravo na izborima za Europski parlament i na lokalnim izborima u drugoj državi članici, sukladno propisima te države članice,
- pravo na diplomatsku i konzularnu zaštitu bilo koje države članice, jednaku zaštiti vlastitih državljana kada se nalaze u trećoj državi u kojoj Republika Hrvatska nema diplomatsko-konzularno predstavništvo,
- pravo podnošenja peticija Europskom parlamentu, predstavki Europskom ombudsmanu te pravo obraćanja institucijama i savjetodavnim tijelima Europske unije na hrvatskom jeziku, kao i na svim službenim jezicima Europske unije, te pravo dobiti odgovor na istom jeziku.

Sva prava ostvaruju se u skladu s uvjetima i ograničenjima propisanim ugovorima na kojima se temelji Europska unija te mjerama prihvaćenima na temelju tih ugovora.

U Republici Hrvatskoj sva prava zajamčena pravnom stečevinom Europske unije uživaju svi građani Europske unije."

Članak 30.

Hrvatski sabor donijet će Ustavni zakon za provedbu Ustava Republike Hrvatske u roku od 6 mjeseci od dana proglašenja Promjene Ustava.

Članak 31.

Promjena Ustava stupa na snagu danom proglašenja, osim članka 4. u dijelu koji se odnosi na izvršenje odluka o predaji donesenih sukladno pravnoj stečevini Europske unije, članka 26. i dodanih članaka 141.b, 141.c i 141.d iz članka 29. ove Promjene Ustava, koji stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa: 012-02/10-01/01
Zagreb, 16. lipnja 2010.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Luka Bebić, v. r.